

European Investment Bank

AUDIT COMMITTEE

Annual Report to the Board of Governors

for the 2008 financial year

COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING

JAARVERSLAG AAN DE RAAD VAN GOUVERNEURS Over het boekjaar 2008

Inhoudsopgave:

1.	INLEIDING	1
2.	ACTIVITEITEN VAN HET COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING	1
2.1	Volgen van de ontwikkelingen en de door de Bank genomen nieuwe initiatieven	1
2.2	Risicobeheer	3
3.	ZAKEN BETREFFENDE CONTROLE EN VERSLAGLEGGING.....	5
3.1	Toezicht op de controlewerkzaamheden	5
3.1.1.	<i>Externe accountants</i>	5
3.1.2.	<i>Interne audit</i>	6
3.2	De jaarrekeningen per 31 december 2008 en de jaarlijkse verklaringen van het Comité ter controle van de boekhouding	6
3.3	Aandachtspunten voor 2009	8
4.	CONCLUSIES.....	8

1. INLEIDING

Krachtens de statuten en het reglement van orde is het Comité ter controle van de boekhouding (het Comité) verantwoordelijk voor het controleren van de boeken van de Bank. Ieder jaar brengt het Comité aan de Raad van Gouverneurs verslag uit van zijn werkzaamheden. Om zich een oordeel te vormen omtrent de jaarrekeningen, toetst het Comité de toereikendheid en de doelmatigheid van de systemen voor risicobeheer en interne controle bij de Bank en de invloed daarvan op deze jaarrekeningen. Voorts beoordeelt het Comité het toezicht op de naleving van de in dit verband toepasselijke normen en procedures, terwijl de gedetailleerde controlewerkzaamheden worden uitgevoerd door een externe accountant.

Het Comité heeft over het boekjaar 2008 verklaringen afgelegd met betrekking tot de jaarrekeningen van de EIB-Groep, de Bank, de Investeringsfaciliteit, het FEMIP-Trustfonds en het EU-infrastructuurtrustfonds voor Afrika. Het Comité heeft daarbij vastgesteld dat de voor deze entiteiten opgestelde jaarrekeningen een getrouw en rechtmatig beeld geven van de financiële posities van deze entiteiten, alsmede van de verrichtingen en de kasstromen over het boekjaar 2008. In dit verslag wordt een samenvatting gegeven van de werkzaamheden die het Comité sinds de laatste bijeenkomst van de Raad van Gouverneurs heeft verricht, waaronder het toezicht op de acties die zijn ondernomen naar aanleiding van de in het voorgaande jaar gedane aanbevelingen, en worden de belangrijkste onderdelen van het controleproces van het Comité toegelicht.

2. ACTIVITEITEN VAN HET COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING

Om de regelmatigheid van de verrichtingen van de Bank te controleren, zoals bepaald in het reglement van orde, voert het Comité regelmatig overleg met het bestuur, analyseert het de documentatie die het ontvangt omtrent de activiteiten van de Bank, waaronder regelmatige managementverslagen, documenten van de Raad van Bewind, interne en externe controleverslagen, samenvattingen van de notulen van de Directie en de Raad van Bewind alsmede technische documenten over relevante onderwerpen en bespreekt het deze zaken met de diensten van de Bank, waarbij het accent dit jaar in het bijzonder lag op de mondiale crisissituatie. De agendapunten van het Comité zijn opgesteld met het doel het Comité een goed begrip te verschaffen omtrent de activiteiten van de Bank, zodat het in staat is vragen te formuleren en de risico's te beoordelen van de diverse ontwikkelingen bij de Bank.

2.1 Volgen van de ontwikkelingen en de door de Bank genomen nieuwe initiatieven

Het Comité wordt op de hoogte gehouden van alle nieuwe initiatieven en strategische ontwikkelingen. Het Comité beoordeelt hiervan de risico- en controleaspecten, en gaat tevens na wat de invloed hiervan is op de financiële verslaggeving en de controle daarop. In samenhang met de nieuwe producten die de Bank in reactie op de toenemende vraag naar financiering moet ontwikkelen, deed het Comité de aanbeveling dat alle producten die voorgelegd dienen te worden aan de Commissie voor nieuwe producten, adequaat worden omschreven en beoordeeld.

De reactie van de Bank op de wereldwijde crisis. De EIB heeft met vastberadenheid gereageerd op de crisis van het kredietsysteem en op het begin van de diepe economische recessie in Europa en de andere landen waarbinnen zij opereert. Alle risicoaspecten die zijn verbonden met de verhoogde activiteit en de vereiste snelle reactie op de verzoeken van de EU-lidstaten, alsmede met de algehele verslechtering van de kredietkwaliteit van effecten, worden door de Bank zeer goed beheerd, zoals hieronder meer gedetailleerd wordt beschreven in paragraaf 2.2.

De nieuwe strategie met betrekking tot kleine en middelgrote ondernemingen (MKB). Tijdens de vorige vergadering van de Raad van Gouverneurs werd de Bank gevraagd haar inspanningen ter ondersteuning van kleine en middelgrote ondernemingen op te voeren. Dit vormde reeds een prioriteit voor de Groep, die goed voorbereid was op het reageren op deze verzoeken na een pan-Europese raadpleging met betrekking tot het MKB, welke begin 2008 werd afgerond; doel hiervan was te beoordelen in hoeverre het product dat de EIB aanbiedt, aansluit bij de behoeften van de begunstigden. Het partnerschap met de bankensector, die zijn bemiddelende rol zal blijven vervullen, werd geïntensiveerd door de ontwikkeling van drie typen instrumenten die speciaal werden

ontworpen om het besluit te implementeren: de EIB-kredieten voor het MKB (de vroegere globale kredieten), waarbij de EIB het risico van de bemiddelende instellingen draagt en de bemiddelende instellingen het risico van het MKB dragen; de programma's met risicodeling en de mezzanine-financiering – een mandaat dat aan het EIF verstrekt is. Deze productdiversificatie zal vergezeld gaan van strikte, zij het vereenvoudigde, rapportagevereisten die ten doel hebben te garanderen dat het voordeel van de EIB op transparante wijze wordt doorgegeven aan de eindbegunstigden. Het totaal aan ondertekende overeenkomsten ten behoeve van het MKB in 2008 was 8,5 miljard euro, oftewel 70% meer dan in 2007 (5 miljard euro) en 21% méér dan gepland.

De doelstellingen van het Activiteitenplan voor 2008. Het Comité merkt op dat de meeste van de ambitieuze doelen van 2008 meer dan gehaald zijn, zoals het totaal aan ondertekende overeenkomsten uit hoofde van SFF/RSFF/LGTT¹. Het Comité vroeg en kreeg de verzekering dat de Bank over de personele middelen en de competenties beschikt om deze producten te beheren.

Het Activiteitenplan+ 2009. Het huidige Activiteitenplan, dat in december is goedgekeurd door de Raad van Bewind, is gericht op een toename van het niveau van de activiteiten met 30% met handhaving van de kwaliteit van de verrichtingen van de Bank. Prioritaire kredietdoelstellingen blijven convergentie, kenniseconomie, TEN's, milieu, het MKB en energie. In het bijzonder zullen de inspanningen met betrekking tot kredietverlening zich richten op het EU-herstelplan. Hiertoe dient een recordomvang aan middelen op de kapitaalmarkten te worden aangetrokken. In het Activiteitenplan worden de specifieke risico's onderkend welke verbonden zijn met deze toegenomen activiteit in het kader van de tumultueuze marktomstandigheden, zoals liquiditeits-, operationele en financiële risico's. Het Comité neemt nota van de maatregelen ter ondersteuning van het Activiteitenplan+ zoals vervat in een document dat is uitgebracht door een speciale werkgroep op hoog niveau. Deze maatregelen (zie ook paragraaf 2.3 hieronder) hebben betrekking op de behoefte om middelen te verwerven, risico's beter te kunnen volgen en te beperken, alsmede om processen te stroomlijnen en meer accent te leggen op prioriteiten.

Het Comité benadrukt hoe belangrijk het is dat de afdelingen van de Bank over de passende middelen beschikken en zal de implementatie volgen van de respectieve maatregelen. Het Comité analyseert continu, samen met de verantwoordelijke directoraten, de diverse risicopatronen. Zo merkt het Comité op dat het steeds moeilijker wordt om middelen op te nemen en dat de relatief hogere kosten zich reeds bij de Bank doen gevoelen. Daarnaast is er sprake van een toenemende discrepantie tussen de voorwaarden voor het opnemen respectievelijk uitlenen van middelen. Ten gevolge hiervan ziet de Bank een steeds grotere kloof ontstaan bij haar liquiditeits- en haar financieringsbehoeften, die alleen kan worden gedicht wanneer de looptijden van de opgenomen c.q. uitgeleende middelen worden verlengd c.q. verkort.

Organisatieveranderingen. Het Comité is op de hoogte gebracht van de herstructureringen binnen de Bank en woonde in 2008 presentaties bij over de onlangs opgezette autonome afdelingen, in het bijzonder met betrekking tot de afdelingen Beheer en herstructurering van verrichtingen alsmede Human resources.

Externe mandaten. Het Comité is bezorgd over een zaak die door het Europees Parlement aangehangig is gemaakt bij het Hof van Justitie tegen een in december 2006 genomen besluit van de Raad van de Europese Unie met betrekking tot de garantie van de Gemeenschap aan de Europese Investeringsbank voor verrichtingen uit hoofde van de externe mandaten (voor 2007-2013). Het Europees Parlement bestrijdt de rechtmatigheid van het besluit, en beweert dat er een procedure op basis van gezamenlijke besluitvorming had moeten worden gevolgd. Aangezien de Bank direct betrokken is, heeft het Comité gevraagd in kaart te brengen wat de risico's en de gevolgen zijn indien er geen gezamenlijk besluit tot stand kan komen en om noodplannen voor te bereiden.

Informatietechnologie (IT). Het Comité volgt de ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe IT-systemen en voert regelmatig besprekingen met de directeur van de Hoofdafdeling Informatietechnologie. In 2008 informeerde het Comité onder andere naar de stand van zaken rond het bedrijfscontinuïteitsplan en werd het ingelicht over de verplaatsing van alle productieapplicaties naar externe datacentra (af te ronden in april 2009). Het Comité volgde ook de upgrade van de belang-

¹ SFF staat voor Faciliteit voor gestructureerde financiering (Structured Finance Facility); RSFF voor Financieringsfaciliteit met risicodeling (Risk Sharing Finance Facility) en LGTT voor Kredietgarantie-instrument voor vervoers-TEN's (Loan Guarantee for TENs Transport).

rijkste applicatie voor inleen- en treasury-verrichtingen en kreeg de verzekering dat het afsluiten van het boekjaar geen hinder zou ondervinden van de met een dergelijke migratie gepaard gaande problemen (bv. handmatige invoer). Ook werd er door de Interne audit een update verzorgd betreffende de voortgang van de implementatie van een nieuwe applicatie voor kredieten.

Het Comité is van mening dat het toevoegen van IT-expertise aan zijn huidige mix van vaardigheden de controlemogelijkheden van het Comité zou verbeteren. Het zou daarom de benoeming toejuichen van een lid of waarnemer van het Comité met een IT-achtergrond.

Initiatieven op het gebied van verantwoording/rekenschap en transparantie. Het Comité ter controle van de boekhouding merkt twee belangrijke ontwikkelingen op dit gebied op. Ten eerste werd het Comité geïnformeerd omtrent de actualisering van de “Verklaring van de EIB inzake milieuprincipes en normen”, ter gelegenheid waarvan een volledige publieksraadpleging werd georganiseerd; deze vormt een nieuwe bevestiging van de sterke betrokkenheid van de EIB bij een duurzaam milieu en sociaal welzijn. Ten tweede heeft het Comité nota genomen van de klokkenluidersregeling, die gebaseerd is op bestaande voorzieningen die in diverse documenten zijn vervat, alsmede van zijn eigen rol in deze regeling: de laatste instantie voor het melden van vermeende gevallen van fraude, corruptie, witwassen van geld of financiering van terrorisme.

2.2 Risicobeheer

Het ondernemingsklimaat heeft dramatische veranderingen ondergaan, en het is waarschijnlijk dat er nog meer ontwikkelingen zullen volgen – wijzigingen in de regelgeving, een minder machtige bancaire en financiële sector, voortdurende volatiliteit van de markten alsmede toegenomen verwachtingen op het gebied van effectief toezicht. Voor het Comité was en is inzicht in het risicoprofiel van de Bank - en de wijze waarop zij de bestuurlijke processen voor risicobeheer en toezicht verbetert – een topprioriteit.

Het Comité heeft naar aanleiding van de kredietcrisis van 2008 en de daarop volgende economische turbulentie zijn overleg met het Directoraat Risicobeheer, dat traditioneel fungeert als een bron van zekerheden voor het Comité, geïntensiveerd door specifieke en meer gedetailleerde verzoeken om informatie. Het Comité spreekt zijn tevredenheid uit over de algehele kwaliteit van de verrichte analyse en de tijdens de bijeenkomsten verkregen antwoorden. De belangrijkste aspecten zijn hieronder toegelicht:

Anticrisismaatregelen die door de Bank zijn genomen. Het Directoraat Risicobeheer heeft een centrale rol gespeeld bij de door de Bank ondernomen activiteiten om te vermijden dat de crisis negatieve gevolgen heeft. Zo zijn er sinds september 2008 speciale maatregelen getroffen voor het volgen van tegenpartijen die niet op de *Watchlist* stonden en is er een speciale werkgroep in het leven geroepen die nauw samenwerkt met de Directoraten Financiën en Verrichtingen in gevallen waarin dit nodig is. In 2009 zal het Directoraat Risicobeheer vooral aandacht blijven schenken aan de debiteurengroep Ondernemingen.

De Bazel II-normen. Het Comité blijft speciale aandacht besteden aan het streven van de Bank om op vrijwillige basis te voldoen aan de Bazel II-normen; in deze richting werd voortgang geboekt, zij het in een lager tempo dan in het voorgaande jaar. De analyse van het Comité werd ondersteund door de aanbevelingen van de kant van de Interne audit dienaangaande, die door het Comité worden onderschreven. Zo hoopt het Comité dat de interne kredietbeoordelingen van de tegenpartijen van de EIB aan het eind van het jaar zullen zijn afgerond, en dat de methodologieën van deze interne kredietbeoordeling beter gedocumenteerd zijn. Ook suggereert het Comité dat er een methodische follow-up wordt uitgevoerd van de aanbevelingen van de Luxemburgse bancaire toezichthouder.

De EIB past de geavanceerde methode van Bazel II toe, ondanks onvoldoende wanbetalingen binnen haar kredietportefeuille. Het Comité heeft daarom gevraagd of het wellicht doelmatiger zou zijn om uit te gaan van de verliezen bij wanbetaling (“loss given defaults”) op basis van de “foundation” benadering (d.w.z. de conservatieve regelgevingsparameters). De Bank benadert het vraagstuk echter door in het verleden geleden verliezen bij verrichtingen onder mandaten buiten de EU te bestuderen en deze gegevens te combineren met die van de International Finance Cor-

poration (IFC), hetgeen mogelijk meer zinvolle “loss given defaults” (alsmede de waarschijnlijkheid van wanbetaling) oplevert.

Het jaarlijkse risicorapport. Het Comité ter controle van de boekhouding bespreekt alle per kwartaal uitgebrachte risicorapporten met het Directoraat Risicobeheer en ontvangt ook de maandelijkse operationele risicorapporten. Het Comité analyseerde samen met het Directoraat Risicobeheer de kredietkwaliteit van de portefeuille, de samenstelling van de watchlist en de diverse concentratiemaatregelen en merkt op dat er geen overschrijdingen waren van de sectorlimieten.

Uitstaande posities in banken. Het Comité heeft verzocht om een analyse van de grootste posities in banken en vragen gesteld met betrekking tot het beleid inzake limieten die worden gehanteerd voor groepen van banken en landen en voor producten. Het Comité heeft in het kader van de huidige crisissituatie een meer frequente evaluatie van deze limieten aanbevolen, alsmede van de eigen middelen van de tegenpartijen.

Beleid en procedures voor risicobeheer. De interne beleidslijnen worden voortdurend aangepast in verband met de ontwikkelingen in de veranderende risico-omgeving. Zo zijn de EU-richtlijnen voor het kredietrisicobeleid en de beleidslijnen voor financiële risico's en het activa/passivabeheer beide in januari 2009 geactualiseerd. Het Comité volgt deze ontwikkelingen met vaste regelmaat.

Het Comité zal blijven vertrouwen op het Directoraat Risicobeheer, door op constructieve en kritische wijze de verslagen van dit Directoraat te bestuderen en de tot dusverre bereikte positieve samenwerking voort te zetten.

2.3 De afhandeling van kwesties uit voorgaande jaren

Elf aanbevelingen van het Comité werden formeel opgenomen in de twee voorgaande verslagen van het Comité. Hiervan zijn er vijf afgerond; de overige zijn door de Directie gedelegeerd aan de Interne audit ter verdere afhandeling. Daarnaast stelt het Comité na iedere vergadering een lijst met actiepunten op, waarvan de meeste gedurende de periode werden afgehandeld.

Een evaluatie van de voornaamste aanbevelingen uit voorgaande jaren volgt hieronder.

Reorganisatie van de afdeling Financiële controle. Het Comité is geconsulteerd over de reorganisatie van de financiële controlefunctie en de plannen tot opvolging van het hoofd van de afdeling Financiële controle, en heeft suggesties gedaan met het oog op het behoud van onafhankelijkheid van de financiële controlefunctie. Tezelfdertijd heeft het Comité inhoudelijk commentaar gegeven over een Handvest financiële controle. Het verheugt het Comité dat de ingevoerde regelingen een waarborg vormen voor de vereiste onafhankelijkheid en vermindering van belangenconflicten.

Beste bankpraktijken. In zijn jaarverslag van 2006 heeft het Comité de diensten van de Bank voorgesteld documentatie voor te bereiden betreffende de normen die mogelijk relevant zijn voor de bedrijfstak. Hoewel er op dit punt enige werkzaamheden zijn verricht, komt het Comité terug op deze aanbeveling gezien de nieuwe verantwoordelijkheden die het mogelijk krijgt toegewezen na de goedkeuring van de nieuwe statuten in het kader van de ratificatie van het Verdrag van Lissabon (zie hieronder).

Kloofanalyse inzake risico's. In het vorige jaarverslag deed het Comité aan de Bank de aanbeveling een kloofanalyse uit te voeren om zich ervan te verzekeren dat alle mogelijke risico's, met name de risico's die niet onder de Bazel II-categorieën vallen, systematisch worden gesignaleerd en beoordeeld op de waarschijnlijkheid van deze risico's evenals de gevolgen hiervan. Het Comité heeft geen formele rapportage ontvangen met betrekking tot de opvolging van deze aanbeveling. Het Comité merkt evenwel op dat er een werkgroep Scenario Activiteitenplan in het leven is geroepen, die de potentiële gevolgen van de crisis voor de Bank moet onderzoeken. Deze werkgroep heeft een document uitgebracht met daarin een aantal voorstellen ter ondersteuning van de implementatie van het Activiteitenplan+. Hoewel er geen expliciete kruisverwijzingen zijn gedaan, hebben de voorgestelde maatregelen betrekking op de in het Activiteitenplan genoemde risico's, zodat deze exercitie beschouwd kan worden als een ad-hoc risico/scenario-analyse. Bij een meer

systematische benadering zoals voorgesteld door het Comité in zijn laatste jaarverslag, zou een permanent kader voor dit soort risicoanalyses ontstaan, met inbegrip van mogelijke maatregelen.

Proactieve anti-fraudebenadering. Het Comité merkt met voldoening op dat de onderzoeksafdeling uitgebreid is met nieuwe medewerkers en dat er een training voor het signaleren van fraude wordt georganiseerd voor de medewerkers die dit aangaat. In dit kader werkt de Bank tevens aan een systeem voor uitsluiting en is bezig met het opbouwen van een database van projectuitvoerders, die de onderzoekers in staat zal stellen datamining-technieken toe te passen voor de analyse van sectorale of regionale trends. Ten slotte is er een klokkenluidersregeling goedgekeurd en gepresenteerd aan het Comité, dat voorstander is van een grootschalige verspreiding onder de medewerkers.

Arbeidsmoreel. Het Comité merkt met voldoening op dat de door het Comité in zijn jaarverslag van 2007 gesignaleerde potentiële problemen inzake het moreel onder de medewerkers door de Bank zijn aangepakt en dat de communicatie verbeterd is. Het Comité heeft met genoegen vernomen dat een vorig jaar geïnitieerde bemiddelingsprocedure succesvol is afgerond en dat er een beloningspakket overeengekomen is. Ook lieten de ondervraagde Directeuren-generaal weten dat het arbeidsmoreel inderdaad verbeterd is, mede als gevolg van de nieuwe uitdagingen waarvoor de Bank zich geplaatst ziet. Het Comité dringt er bij de Bank op aan te zorgen voor een tijdige werving van extra medewerkers ten behoeve van de uitvoering van het ambitieuze programma voor 2009-2010, en om opleidingsmogelijkheden in het leven te roepen voor de nieuwe en potentieel moeilijker taken. Het Comité neemt nota van de werving van extra medewerkers die door de Directie voor bepaalde diensten van de Bank is goedgekeurd.

3. ZAKEN BETREFFENDE CONTROLE EN VERSLAGLEGGING

3.1 Toezicht op de controlewerkzaamheden

Het Comité werkt samen met de interne en externe accountants, op basis waarvan het Comité voldoende zekerheid krijgt omtrent de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging, de geschiktheid van de interne controleprocedures en de wijze waarop deze worden toegepast. Het bestaan en het functioneren van een efficiënte interne controlestructuur blijkt eveneens uit de schriftelijke verklaringen hieromtrent van de kant van de Directie.

Het Comité heeft gedurende de verslagperiode te allen tijde de juiste ondersteuning gekregen van beide controlefuncties, en werkt voortdurend aan de harmonisering en coördinatie van de inspanningen van deze twee controlefuncties.

De samenwerking met de Europese Rekenkamer is vastgelegd in de tripartiete overeenkomst, die in onderling overleg in juli 2007 is herzien en bevredigend bleek te functioneren voor zowel de Bank als de Europese Rekenkamer in hun gezamenlijke vergaderingen. Het Comité heeft overleg gevoerd met het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor de controle van bankactiviteiten; hij gaf het Comité een overzicht van de geplande controletaken met betrekking tot de EIB-Groep en sprak bij die gelegenheid zijn tevredenheid uit over de kwaliteit van de door de Bank geboden controleomgeving. Het Comité bevestigde dat het nota heeft genomen van de controlebevindingen met betrekking tot de rechtmatigheid en regelmatigheid van de controle over bancaire maatregelen in het Middellandse Zeegebied en dat het hieraan binnen de Bank een passend vervolg heeft gegeven.

3.1.1. Externe accountants

Het Comité heeft de externe accountants gevraagd de reikwijdte van de controleprocedures en steekproefonderzoeken te verruimen zodat deze de effecten van de financiële crisis volledig dekken. De accountants hebben tegen een extra vergoeding additionele middelen ingezet en hebben gerapporteerd dat voor bepaalde categorieën transacties en balansposten een volledige controledekking is bereikt.

Het Comité heeft regelmatig besprekingen gevoerd met de externe accountants en hun activiteiten op passende wijze gevolgd, door hun te verzoeken om mondelinge en schriftelijke rapportages, door het door de externe accountants geleverde werk te evalueren en om nadere informatie te verzoeken, alsmede door het houden van formeel overleg alvorens de rekeningen af te tekenen.

Daarnaast heeft het Comité dit jaar een brief ontvangen over de beoordeling van de interne controle, waarom specifiek gevraagd was voordat de audit van start ging.

In 2008 is in overleg met het Comité bepaald dat de externe controle zich vooral zou richten op de volgende onderwerpen:

- de geplande aanpassingen van het IT-systeem in 2008, als onderdeel van het ISIS-programma;
- de waarderingsgrondslagen in het kader van de reële waardeoptie en de financiële crisis;
- toezicht in het kader van de crisis;
- de interne controlesystemen - opvolging van de aanbevelingen;
- de organisatie van het risicobeheer met bijbehorende richtlijnen; en
- het voldoen aan de IFRS-standaard.

Het Comité heeft middels een brief van de externe accountant bevestiging gekregen omtrent diens onafhankelijkheid. Het Comité heeft eveneens in 2008 enkele mogelijke aanvullende opdrachten van de externe accountant doorgelicht met het oog op het vermijden van belangenverstrengeling.

In 2008 heeft het Comité een gezamenlijke aanbestedingsprocedure gevolgd voor de selectie van een nieuwe externe accountant, samen met de Auditcommissie van het EIF. KPMG werd geselecteerd en, na overleg met de Directie (respectief de Algemeen directeur van het EIF), met ingang van 2009 benoemd tot nieuwe externe accountant van de Groep. KPMG zal onafhankelijk door de twee eenheden (EIB en EIF) worden ingezet via twee afzonderlijke kaderovereenkomsten en zal worden verzocht twee onafhankelijke controleteams te leveren. Tijdens het externe controleproces wordt er echter op Groepsniveau een aanzienlijke synergie verwacht.

3.1.2. Interne audit

Het Comité betuigt zijn instemming met de raadpleging met betrekking tot het werkplan van de Interne audit en neemt nota van de geplande controle-opdrachten. Het Comité is in het bijzonder geïnteresseerd in de controle van de nieuwe producten en mandaten.

Het Comité heeft in 2008 regelmatig overleg gevoerd met de Inspecteur-generaal en met het hoofd van de Interne audit.

Het Comité neemt nota van de voortgang die is geboekt bij de voltooiing en actualisering van de interne controlekaders, waarop ook de externe accountants zich baseren. In het bijzonder heeft het Comité dit jaar nota genomen van het interne controlekader voor financiële risico's; het heeft aanbevolen dat het interne controlekader voor financiële verslaggeving wordt geactualiseerd in verband met de nieuwe rapportagelijnen binnen de afdeling Financiële controle en de voorzieningen van het Handvest financiële controle.

3.2 De jaarrekeningen per 31 december 2008 en de jaarlijkse verklaringen van het Comité ter controle van de boekhouding

Het Comité heeft de geconsolideerde en de niet-geconsolideerde jaarrekeningen van de Bank en van de Investeringsfaciliteit², het FEMIP-Trustfonds en het EU-infrastructuurtrustfonds voor Afrika over het boekjaar 2008 doorgelicht.

In 2008 is de niet-geconsolideerde jaarrekening opgesteld overeenkomstig de algemene beginselen van de toepasselijke Europese richtlijn. De geconsolideerde jaarrekening en de jaarrekeningen van het FEMIP-Trustfonds en het EU-infrastructuurtrustfonds voor Afrika zijn echter opgesteld in

² Het Comité ter controle van de boekhouding brengt afzonderlijk verslag uit aan de Raad van Gouverneurs betreffende haar werkzaamheden inzake de Investeringsfaciliteit.

overeenstemming met de internationale standaard voor jaarrekeningen (IFRS). Het Comité merkt op dat de Bank voldoet aan de meest recente ontwikkelingen op het gebied van verslaglegging en dat de kennis van haar medewerkers op het gebied van de IFRS op een hoog niveau is gebleven. Met betrekking tot de jaarrekeningen van de Bank en de EIB-Groep heeft het Comité nota genomen van onderstaande kwesties:

Belangrijke elementen van de statutaire jaarrekeningen: Het Comité merkt op dat het over het boekjaar behaalde resultaat 1 651 miljoen euro bedraagt, een stijging van 1,1% ten opzichte van 2007. Het balanstotaal is gestegen met bijna 24 miljard euro, van 301,9 miljard euro eind 2007 tot 325,8 miljard euro eind 2008. 6 miljard euro van de stijging van het balanstotaal is het gevolg van een toename van het handelspapier, dat aan de actiefzijde samengaat met een vergelijkbare stijging van de operationele geldmarktportefeuille. De resterende 18 miljard euro is toe te schrijven aan een stijging van de kredieten aan eindbegunstigden (van 155 miljard euro naar 173 miljard euro), terwijl de kredietverlening aan financiële instellingen stagneerde. De corresponderende passiva betreffen schuldbewijzen (die stegen van 253 miljard euro naar 266 miljard euro), overige passiva en de toename van de reserve van de Faciliteit voor gestructureerde financiering (onder eigen middelen) van 1,5 miljard euro, welke in juni 2008 is goedgekeurd door de Raad van Gouverneurs.

De invloed van IFRS-aanpassingen op de geconsolideerde jaarrekeningen. Het Comité stelt een grote positieve netto IFRS-invloed vast van 4,7 miljard euro op de geconsolideerde winst-en-verlies-rekening van de EIB-Groep voor 2008, die het geconsolideerde resultaat op 6 356 miljoen euro brengt. Deze stijging is grotendeels het gevolg van de toepassing van de reële waardeoptie, die is toegestaan op grond van IAS 39 "Financiële instrumenten: opname en waardering" met betrekking tot opgenomen leningen die zijn afgedekt door derivaten – voornamelijk renteswaps en renteswaps waarbij verschillende valutaswaps betrokken zijn. De toepassing van de reële waardeoptie had eind vorig jaar (2007) een negatief effect, maar voor een lager bedrag. De Groep heeft gekozen voor het gebruik van de reële waardeoptie omdat er anders een fundamenteel afstemmingsverschil zou ontstaan tussen de tegen geamortiseerde kostprijs geboekte afgedekte opgenomen leningen en de tegen reële waarde geboekte derivaten.

Op basis van de IFRS waardeert de Groep opgenomen leningen tegen marktprijzen; deze zijn zeer gevoelig voor de marktsituatie, terwijl de eraan gerelateerde swaps worden gewaardeerd met behulp van interne waarderingsmodellen, aangezien zij niet op een markt worden verhandeld. Het netto verschil tussen de waarde van de opgenomen leningen en de afdekkende posten resulteert in een ongerealiseerde boekwinst. Aangezien de Groep beoogt alle hierbij betrokken financiële instrumenten tot het einde van hun looptijd aan te houden, is de verwachting dat deze ongerealiseerde boekwinst volledig zal zijn geneutraliseerd zodra de kasstromen van de obligaties en de afdekkende swaps zijn ontvangen. Het tegengestelde fenomeen werd afgelopen jaar waargenomen, toen de winst van de EIB-Groep terugliep tot 843 miljoen euro ten opzichte van een statutaire winst van 1 633 miljoen euro; mogelijk is in komende jaren het omgekeerde weer het geval.

Het Comité zal de internationale discussie en de toekomstige ontwikkelingen op het punt van de internationale verslaglegging voor financiële instrumenten blijven volgen, inclusief de toepassing van reële waarde.

FEMIP-Trustfonds. De winst-en-verlies-rekening laat een verlies zien van 566 000 euro (ten opzichte van een nettowinst van 904 000 euro in 2007). Dit is voornamelijk het gevolg van een toename van het aantal gefinancierde projecten, terwijl het inkomen, dat grotendeels tot stand komt door de vergoeding op het saldo van de bijdragen van de EG/Lidstaten, op een vergelijkbaar niveau blijft.

EU-infrastructuurtrustfonds voor Afrika. De operationele winst over het boekjaar 2008 bedroeg 1 265 000 euro, terwijl het balanstotaal per 31 december 2008 94 779 000 euro bedroeg. Het Comité heeft overleg gevoerd met het secretariaat van het Fonds bij de Bank en de jaarrekening besproken, met inbegrip van de gefinancierde projecten en de hoogte van de bijdragen, en heeft ook de bestuurlijke aspecten van het Fonds besproken.

3.3 Aandachtspunten voor 2009

Het Comité zal de overdracht aan de nieuwe externe accountant (KPMG) volgen om te bewerkstelligen dat er volledige ondersteuning beschikbaar is voor de nieuwe accountant en dat deze inzicht verkrijgt in de verwachtingen de Bank omtrent deadlines, te leveren werk en beschikbaarheid. Een open relatie gebaseerd op vertrouwen en transparantie is van essentieel belang voor een goede start van dit nieuwe controlemandaat.

Mocht het Verdrag van Lissabon worden geratificeerd, dan zullen de nieuwe statuten van de Bank van kracht worden; hiermee zouden de bevoegdheden van het Comité worden versterkt en tevens de taken van het Comité worden verruimd met het controleren of de activiteiten van de Bank conform de beste bankpraktijken worden uitgevoerd. Het reglement van orde van de EIB en het eigen handboek van het Comité zullen naar aanleiding daarvan moeten worden herzien.

Met betrekking hiertoe werkt het Comité aan een referentiedocument over beste bankpraktijken dat is bedoeld als startpunt voor een strategie tot verkrijging en verstrekking van zekerheden op dit gebied. De voornaamste tot nu toe vastgestelde terreinen waarop beste bankpraktijken betrekking hebben, zijn:

- kapitaalvereisten;
- grote posities;
- risicobeheer;
- interne controle;
- bestuurlijke aspecten;
- liquiditeit;
- tegengaan van witwaspraktijken;
- verslaglegging/waardering;
- transparantie;
- bedrijfscontinuïteit; en
- operationele risico's.

Het document zal worden uitgedeeld aan de diensten van de Bank die het zullen moeten doorneemen en aangeven in hoeverre reeds voldaan wordt aan de betreffende normen. De compliance-checklist zal dan jaarlijks worden getoetst. De Raad van Gouverneurs wordt gevraagd de voorgestelde benadering goed te keuren, waarbij de beste bankpraktijken worden vastgesteld die het Comité ter controle van de boekhouding zal moeten toetsen op naleving.

4. CONCLUSIES

Het Comité is bezorgd over de effecten van de toepassing van IAS 39 op de jaarrekeningen van de Groep en waarschuwt dat er in komende jaren mogelijk als gevolg van deze regel aanzienlijke ongerealiseerde verliezen worden geboekt; dit zou een belangrijke invloed kunnen uitoefenen op het daadwerkelijke resultaat.

Het Comité vestigt de aandacht op de groeiende discrepantie tussen de looptijden van opgenomen leningen en verleende kredieten, en de daarmee verband houdende risico's. Het Comité heeft nota genomen van de belangrijke stappen die reeds door de Bank zijn ondernomen om deze kwestie aan te pakken, en zal de situatie blijven volgen.

Het Comité is van mening dat het zijn werkzaamheden onder normale omstandigheden heeft kunnen uitvoeren en dat het geenszins belemmerd is geweest in de uitvoering van zijn statutaire taak. Het Comité stelt met genoegen vast dat de tijdens de vergaderingen verkregen informatie, met inbegrip van de evaluatie van de gepresenteerde documentatie, de conclusies van het Comité ondersteunen; ook de eigen analyses van het Comité zijn hiermee in overeenstemming. Op deze basis heeft het Comité zijn jaarlijkse verklaringen ondertekend per de datum van de ondertekening door de externe accountant van de accountantsverklaringen en de goedkeuring door de Raad van Bewind.

Het Comité komt tot de conclusie dat het zijn mandaat naar behoren heeft kunnen uitvoeren en dat het zijn werkzaamheden op evenwichtige en doelgerichte wijze heeft kunnen verrichten. Ten

aanzien van de behandelde kwesties kon het beschikken over de passende middelen ter verkrijging van de noodzakelijke zekerheid. Voorts is het van mening dat het binnen de Bank voldoende aanzien heeft en dat de verhoudingen met de bestuurders en de medewerkers van de Bank goed functioneren. In 2008 heeft het Comité vanuit de Bank de nodige steun gekregen om op gepaste wijze zijn mandaat te kunnen uitoefenen.

Het Comité heeft vastgesteld dat de Bank over geschikte procedures en beleidslijnen beschikt om risico's te kunnen signaleren en beheren. De Bank heeft haar medewerkers bewuster gemaakt van de crisis en tevens versneld mechanismen in werking gezet ter controle en beperking van de risico's in verband met de crisis.

Op basis van de door het Comité verrichte onderzoeken en ontvangen informatie (waaronder het zonder voorbehoud gegeven oordeel van Ernst & Young betreffende de jaarrekeningen en een verklaring van volledigheid van de Directie van de Bank) komt het Comité tot de conclusie dat de geconsolideerde en de niet-geconsolideerde jaarrekeningen van de Bank naar behoren zijn opgesteld en dat zij een getrouw en eerlijk beeld geven van de resultaten en de financiële posities over het boekjaar 2008, overeenkomstig de beginselen van waardering en verslaglegging die op de Bank van toepassing zijn.

Het Comité trekt dezelfde conclusie ten aanzien van de jaarrekeningen van de Investeringsfaciliteit, het FEMIP-Trustfonds en het EU-infrastructuurtrustfonds voor Afrika, aangezien deze grotendeels door de interne controlesystemen van de Bank en de interne en externe controleafspraken worden gedekt.

Datum: 8 april 2009

C. KARMIOS, voorzitter

O. KLAPPER, lid

G. SMYTH, lid

Ondergetekenden hebben als waarnemers aan het werk van het Comité ter controle van de boekhouding deelgenomen en onderschrijven bovenstaand verslag.

E. MATHAY

J. RODRIGUES DE JESUS

D. NOUY

European Investment Bank

AUDIT COMMITTEE

**Annual Report to the Board of
Governors**

Investment Facility

for the 2008 financial year

COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING

JAARVERSLAG AAN DE RAAD VAN GOUVERNEURS OVER HET BOEKJAAR 2008

DE INVESTERINGSFACILITEIT

Inhoudsopgave:

1.	INLEIDING	1
2.	DE WERKZAAMHEDEN VAN HET COMITÉ	1
	2.1. Beoordeling van de activiteiten uit hoofde van de Investeringsfaciliteit.....	1
	2.2. Toezicht op de controlewerkzaamheden	2
3.	DE JAARREKENINGEN PER 31 DECEMBER 2008 EN DE JAARLIJKSE VERKLARINGEN VAN HET COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING	3
4.	CONCLUSIE	3

1. INLEIDING

Uit hoofde van de Overeenkomst van Cotonou wordt de financiering van kredietverlening in de ACS-landen (Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) toegekend vanuit, onder andere, een Investeringsfaciliteit van 3 137 miljoen euro, welk bedrag afkomstig is uit de begrotingsmiddelen van de lidstaten. De activiteiten die worden uitgevoerd via de Investeringsfaciliteit worden in een aparte jaarrekening verantwoord. In aanvulling op de Investeringsfaciliteit kan de EIB uit haar eigen middelen gedurende de periode 2008-2013 voor nog eens maximaal 2 000 miljoen euro aan kredieten verstrekken in de ACS-landen. Verrichtingen die worden gefinancierd uit de eigen middelen van de Bank worden gedekt door een specifieke garantie van de EU-lidstaten.

De rol van het Comité

De statutaire rol van het Comité ter controle van de boekhouding van de EIB (het Comité) bestaat uit het controleren van de regelmatigheid van de verrichtingen en de boeken van de Bank, overeenkomstig de statuten en het reglement van orde. Op grond van het Financieel Reglement van de Overeenkomst van Cotonou worden bij de Investeringsfaciliteit dezelfde controle- en kwijtingsprocedures gehanteerd als bij de Bank.

In het onderhavige verslag van het Comité aan de Raad van Gouverneurs wordt een samenvatting gegeven van de verrichtingen van het Comité met betrekking tot de Investeringsfaciliteit in de periode sinds de vorige bijeenkomst van de Raad van Gouverneurs in juni 2008.

2. DE WERKZAAMHEDEN VAN HET COMITÉ

2.1. *Beoordeling van de activiteiten uit hoofde van de Investeringsfaciliteit*

De zekerheid die het Comité heeft gekregen is gebaseerd op het feit dat de Investeringsfaciliteit een aantal systemen met de Bank deelt, met name op het gebied van risicobeheer, personeelsbeheer, liquiditeitenbeheer en de financiële verslaggeving. Voorts is de Investeringsfaciliteit onderworpen aan de interne en externe controleprocedures van de Bank. Het Comité steunt hierbij ook op het risicoverslag voor de Investeringsfaciliteit, dat wordt opgesteld door de diensten van de Bank.

De saillante punten die het Comité opmerkt met betrekking tot de Investeringsfaciliteit in 2008/2009 zijn hieronder toegelicht.

Overeenkomst van Cotonou: Op 1 juli 2008 werden, na de afronding van het goedkeuringsproces, de herziene Partnerschapovereenkomst van Cotonou, Cotonou II, en het hiermee verband houdende financiële protocol, het tiende Europees Ontwikkelingsfonds, van kracht. Dit protocol omvat de periode 2008-2013.

Operationele context: Het niveau van de activiteiten voor 2008 ligt wat lager dan was voorzien in de bedrijfsplannen; het aantal goedkeuringen en ondertekende overeenkomsten kwam uit op 75% van hetgeen gepland was en voor het beoogde bedrag aan uitbetalingen was dit 57%. Hoewel het directe effect van de voortdurende volatiliteit op de financiële markten tot dusverre in de ACS-landen beperkt gebleven is – als gevolg van hun beperkte integratie in de wereldeconomie en de bescheiden ontwikkeling van de plaatselijke kapitaalmarkten – zullen de aanhoudende financiële problemen thans naar verwachting via een domino-effect leiden tot een vertraging in de ACS-landen. Dit hangt met name samen met de aanmerkelijke daling van de mondiale vraag die zal leiden tot lagere grondstofprijzen en een tekort aan buitenlandse investeringen.

Overleg met het bestuur: Het Comité heeft bij verschillende gelegenheden overleg gevoerd met het bestuur van de Investeringsfaciliteit, dat een verklaring gaf voor enkele moeilijkheden die men had ondervonden bij het behalen van de voor 2008 gestelde doelen. De oorzaken van de achterblijvende prestatie die werden genoemd waren van uiteenlopende aard: institutionele oorzaken (de onzekerheid over de vraag wanneer Cotonou II zou worden geratificeerd en van kracht zou worden), de invloed van de crisis in sommige delen van de wereld, de toenemende

complexiteit van de verrichtingen, in het bijzonder de financiering van projecten, PPP's, en verrichtingen met gestructureerde financiering die vaak moeilijker af te wikkelen zijn alsmede de ontwikkeling van de portefeuille voor technische bijstand (waarvan nog niet is nagegaan of deze voldoet aan de doelen van het Activiteitenplan, maar die wel zeer arbeidsintensief blijkt te zijn).

Toezicht: In aansluiting op zaken die aan de orde kwamen in zijn voorgaande rapporten, merkt het Comité op dat er in deze richting vooruitgang is geboekt. Zo keurde de Directie van de EIB eind september 2008 een plan goed betreffende financieel toezicht op de ACS-portefeuille, als reactie op het verslag van de Interne audit over "Verrichtingen met risicokapitaal in de ACS-landen".

Het Comité heeft ook nota genomen van het voortdurende streven evenwicht aan te brengen tussen de huidige taken en de hiertoe beschikbare middelen, waaronder in het bijzonder het houden van toezicht. Het Comité heeft er begrip voor dat bij de beoordeling rekening moet worden gehouden met de toenemende complexiteit van de verrichtingen (bv. project- en gestructureerde financiering, waaronder PPP's) waarvoor soms zeer specifieke kennis vereist is.

In weerwil van het hierboven genoemde begrijpt het Comité dat alle verrichtingen van de Investeringsfaciliteit onderworpen zijn aan de gebruikelijke toezichtprocedures, waaronder de evaluatie en waardering van de jaarlijkse evaluaties door de afdeling Kredietrisico's.

2.2. Toezicht op de controlewerkzaamheden

Externe accountants: Het Comité heeft regelmatig overleg gevoerd met de externe accountants, die door het Comité zijn aangewezen en aan het Comité verslag uitbrengen. Om te kunnen vertrouwen op de door de externe accountants uitgevoerde werkzaamheden heeft het Comité hun activiteiten op passende wijze gevolgd, door hen te verzoeken om mondelinge en schriftelijke rapportages, door het door de externe accountants geleverde werk te evalueren en om nadere informatie te verzoeken, alsmede door het houden van formeel overleg alvorens de rekeningen af te tekenen.

Het Comité heeft rekening gehouden met de specifieke opmerkingen van de externe accountants in het samenvattende memorandum aan de Directie en in het zonder voorbehoud gegeven oordeel over de jaarrekening. Het Comité beoordeelt regelmatig de onafhankelijkheid van de externe accountants, onder andere op de aanwezigheid van mogelijke belangenverstrengeling. Het Comité merkt op dat een aanbeveling is geïmplementeerd die gedaan was door de externe accountant in diens brief aan de Directie van 2007 en die van belang was voor de controle van de Investeringsfaciliteit.

Interne audit: De Inspecteur-generaal, die verantwoording aflegt aan de president, heeft de verantwoordelijkheid voor drie functies die een belangrijke bijdrage leveren aan de zekerheid die het Comité verkrijgt: de Interne audit, Fraudeonderzoek en Evaluatie van de verrichtingen. De Inspecteur-generaal heeft vrije toegang tot het Comité en heeft in 2008/2009 regelmatig overleg gevoerd met het Comité, samen met het hoofd van de Interne audit; dit betrof ook overleg in besloten bijeenkomsten.

Gedurende het boekjaar zijn er geen nieuwe externe of interne aanbevelingen met betrekking tot de activiteiten van de Investeringsfaciliteit onder de aandacht van het Comité gebracht. We zijn ons ervan bewust dat de Interne audit, samen met het betreffende Directoraat, bezig is met de voltooiing van een intern controlekader voor de Investeringsfaciliteit. Aldus wordt gezorgd voor het identificeren en evalueren van bestaande controles en voor het doen van aanbevelingen ter verbetering. Het Comité zal het interne controlekader analyseren en de implementatie van de aanbevelingen volgen.

Het Comité wordt doorlopend op de hoogte gehouden van vermeende onregelmatigheden en de lopende onderzoeken betreffende de projecten van de Bank, waaronder ook de projecten in het kader van de Investeringsfaciliteit. Het Comité is daarnaast zeer te spreken over de versterking van de proactieve benadering (proactieve onderzoeken, training voor medewerkers gericht op het signaleren van onregelmatigheden) in het beleid van de bank, waartoe dit jaar besloten is.

Europese Rekenkamer: Het Comité merkt op dat de Rekenkamer met betrekking tot de Investeringsfaciliteit in 2008 geen controles heeft uitgevoerd.

3. DE JAARREKENINGEN PER 31 DECEMBER 2008 EN DE JAARLIJKSE VERKLARINGEN VAN HET COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING

Het Comité heeft de jaarrekening van de Investeringsfaciliteit over het boekjaar 2008 onderzocht; deze is opgesteld in overeenstemming met de internationale standaard voor jaarrekeningen (IFRS) en de algemene beginselen van de toepasselijke Europese richtlijn.

Het Comité heeft met betrekking tot de jaarrekening over het boekjaar 2008 onderstaande opmerkingen:

- Winst-en-verliesrekening: De Investeringsfaciliteit boekte in 2008 een verlies van 26 miljoen euro ten opzichte van een winst van 36 miljoen euro in 2007, voornamelijk als gevolg van het bedrag van de waardevermindering (zie hieronder), terwijl de stijging van de post Rente- en soortgelijke baten gecompenseerd werd door een vermindering van de bijdrage van de lidstaten aan de Algemene beheerkosten.
- Balans: Het balanstotaal is in 2008 gestegen van 1 077 miljoen euro naar 1 145 miljoen euro.
- Krediet- en renterisico's: De Investeringsfaciliteit heeft per 31 december 2008 voor een totaalbedrag van 765 miljoen euro aan kredieten uitstaan, een toename vergeleken met de 671 miljoen euro eind 2007.
- Waardeverminderingen: De verliezen als gevolg van waardevermindering van leningen en vorderingen namen aanzienlijk toe, van 2,7 miljoen euro in 2007 naar 52,7 miljoen euro. Bij de Investeringsfaciliteit worden de problematische vorderingen op iedere verslagdatum geëvalueerd om te beoordelen of er een voorziening voor waardevermindering op de winst-en-verliesrekening moet worden geboekt. In principe wordt een lening als dubieus beschouwd wanneer de betaling van rente en hoofdsom 90 dagen of meer achterstallig is en het management tegelijkertijd de toekomstige betaling ervan onwaarschijnlijk acht.

Waardering overeenkomstig de IFRS: Het Comité merkt op dat alle activa van de Investeringsfaciliteit in overeenstemming met de internationale standaard voor jaarrekeningen (IFRS) worden gewaardeerd; deelnemingen worden tegen de reële waarde opgenomen, de door de Investeringsfaciliteit verstrekte leningen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd, onder toepassing van de effectieve-rendement-methode en verminderd met eventuele voorzieningen voor waardeverminderingen of oninbaarheid; derivaten worden tegen de reële waarde in de winst-en-verlies-rekening opgenomen.

4. CONCLUSIE

Het Comité komt tot de conclusie dat het zijn mandaat in 2008 naar behoren heeft kunnen uitvoeren en dat het zijn werkzaamheden op evenwichtige en doelgerichte wijze heeft kunnen verrichten. Ten aanzien van de behandelde kwesties kon het beschikken over de passende middelen ter verkrijging van de noodzakelijke zekerheid. Het Comité is van mening dat het zijn werkzaamheden onder normale omstandigheden heeft kunnen uitvoeren en dat het geenszins belemmerd is geweest in de uitvoering van zijn statutaire taak.

Op basis van de door het Comité verrichte onderzoeken en ontvangen informatie (waaronder het zonder voorbehoud gegeven oordeel van Ernst & Young betreffende de jaarrekeningen en een verklaring van volledigheid van de Directie van de Bank) komt het Comité tot de conclusie dat de jaarrekening van de Investeringsfaciliteit naar behoren is opgesteld en dat zij een getrouw en rechtmatig beeld geeft van de resultaten en de financiële posities over het boekjaar 2008, overeenkomstig de beginselen van waardering en verslaglegging die op de Investeringsfaciliteit van toepassing zijn.

Op deze basis heeft het Comité ter controle van de boekhouding zijn jaarlijkse verklaring op 12 maart 2009 ondertekend.

Datum, 8 april 2009

C. KARMIOS, voorzitter

O. KLAPPER, lid

G. SMYTH, lid

Ondergetekenden hebben als waarnemers aan het werk van het Comité ter controle van de boekhouding deelgenomen en onderschrijven bovenstaand verslag.

E. MATHAY

J. RODRIGUES DE JESUS

D. NOUY

European Investment Bank

**Response of the Management Committee
to the Annual Reports of the Audit Committee
for the year 2008**

Document 09/6

RAAD VAN GOVERNEURS

ANTWOORD VAN DE DIRECTIE OP DE JAARSVERSLAGEN VAN HET COMITÉ TER CONTROLE VAN DE BOEKHOUDING OVER HET BOEKJAAR 2008

1 Audit- en controlestructuren binnen de EIB

1. De Directie heeft maatregelen getroffen ter verbetering van de structuren voor audit en interne controle van de EIB-Groep en de Investeringsfaciliteit (gezamenlijk aangeduid als de "Bank") tegen de achtergrond van de wereldwijde kredietcrisis. Belangrijke controlefuncties, in het bijzonder de Directoraten Risicobeheer en Beheer en herstructurering van verrichtingen zijn verder versterkt, waarbij het accent vooral lag op het ondersteunen van een snel reactiemechanisme. De Directie bleef tevreden met het feit dat de algemene interne controles en procedures van de Bank effectief zijn opgezet en hebben gefunctioneerd en dat er met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de onderliggende transacties en processen integer en rechtmatig verlopen en tijdig worden uitgevoerd.
2. De Bank blijft streven naar het bevorderen van de wederzijds constructieve, zij het toch voldoende onafhankelijke, relaties tussen de Directie, het Comité ter controle van de boekhouding, de interne accountants en de externe accountants. Behalve met de jaarlijkse externe accountantscontrole van de jaarrekening op basis van de dechargeregels van de statuten, werkt de Directie ook volledig mee met de Europese Rekenkamer bij de controle van de verrichtingen of de fondsen die zijn geïmplementeerd of worden beheerd door de Bank en die middelen uit de EU-begroting betreffen. Een aantal van de verrichtingen van de Bank uit hoofde van partnerschapsovereenkomsten zijn eveneens onderworpen aan een afzonderlijk onderzoek door externe accountants. De diverse controleprocedures die zijn vereist in verband met sommige obligatie-emissies en de periodieke overleggen van het Comité ter controle van de boekhouding met de externe accountants betekenen feitelijk dat de Bank onderworpen is aan diverse onafhankelijke evaluaties in de loop van het jaar alsmede aan het eind van het jaar.
3. De Bank heeft prompt gereageerd op de verzoeken van het Comité ter controle van de boekhouding naar aanleiding van diverse zaken, maar voornamelijk kwesties die verband houden met risicobeheer. De diensten van de Bank hebben zich ook nu weer coöperatief betoond in hun ondersteuning van de werkzaamheden van het Comité.
4. De Bank zet zich in op het punt van de vaststelling en toepassing van relevante en algemeen aanvaarde "beste praktijken" binnen de bancaire sector en blijft zelf op vrijwillige basis voldoen aan de kernvereisten van de EU-regelgeving inzake het bankwezen en het EU-beleid op dit gebied. De Bank zal ook zeker aandacht moeten besteden aan haar verantwoordelijkheden ten aanzien van beste bankpraktijken na de ratificatie van het Verdrag van Lissabon. De Directie ontvangt graag het daarmee samenhangende referentiedocument van het Comité ter controle van de boekhouding.

2 Ontwikkelingen binnen de Bank en binnen de Investeringsfaciliteit in 2008-2009

2.1 Operationele activiteiten

Het Activiteitenplan 2009-2011 – het antwoord op de wereldwijde crisis

5. Het jaar 2008 eindigde met een wereldwijde crisis van het kredietsysteem en met het begin van een diepe economische recessie in Europa en overal elders ter wereld. Bij het opstellen

van het Activiteitenplan 2009-2011¹ en als reactie op het herstelplan van de EU zoals vastgesteld door de Ecofin-Raad in december 2008 heeft de EIB toegezegd te zullen voldoen aan de verwachtingen en wensen van haar Gouverneurs, welke immers een weergave vormen van de behoeften van de lidstaten en de samenleving in bredere zin. Dit zal voor de Bank leiden tot een ongekeerde toename in de kredietverlening, het aantal ondertekende overeenkomsten en uitbetalingen, waarbij zij ernaar zal moeten streven bij alle activiteiten minstens dezelfde kwaliteit en toegevoegde waarde te handhaven.

6. De Bank vat haar huidige taak niet lichtvaardig op en treedt de uitdagingen en toegenomen risico's die inherent zijn aan de implementatie van het Activiteitenplan tegemoet via plannen die zijn voorbereid en worden gevolgd door een werkgroep waarin alle directoraten zijn vertegenwoordigd. Beoogd wordt om met deze plannen op systematische wijze:
 - de gerichtheid van alle directoraten op prioriteiten te verhogen;
 - de hulpmiddelen op kritieke terreinen zeker te stellen;
 - processen te stroomlijnen, in het bijzonder die welke van kritische invloed zijn op de implementatie van het Activiteitenplan, zoals kredietverlening en besluitvorming; en
 - het toezicht op de diverse risico's (uitstaande posities, liquiditeit en kapitaal) te versterken.
7. Er is snelle actie ondernomen bij het opzetten van andere relevante interbancaire subgroepen om de communicatie te vergemakkelijken en de mogelijkheid tot snel reageren in tijden van financiële marktinstabiliteit te versterken.
8. De Bank was in staat om gedurende de eerste vier maanden van 2009 een recordomvang aan middelen op te nemen, zij het tegen hogere kosten dan in het verleden. Niettemin zal de voornaamste moeilijkheid waarmee de Bank in de nabije toekomst wordt geconfronteerd, gelegen zijn in de beschikbaarheid van middelen op de markt en de voorwaarden waaraan de kapitaalmarkt moet voldoen om de EIB in staat te stellen aan grotere inleenprogramma's deel te nemen zonder de financieringsbehoeften van overheidsemissanten of van overheidswege gegarandeerde emittenten te benadelen.
9. Een van de voornaamste uitdagingen waarmee de Bank sinds het begin van het jaar werd geconfronteerd, was het verschil in looptijden tussen nieuwe kredieten en opgenomen leningen, aangezien de vraag van beleggers naar financiële waardepapieren sterk gericht was op korte looptijden. De financiering werd doelbewust en stap voor stap opnieuw in de richting van langere looptijden gestuurd zodra de risicobereidheid van sommige beleggers terugkeerde. Hiermee was de EIB een van de voortrekkers van de heropleving van de emissieactiviteit voor de langere termijn op de Europese markten.
10. De Europese Centrale Bank (ECB) maakte op 7 mei bekend dat de EIB is geaccepteerd als tegenpartij met toegang tot de liquiditeiten van Eurosystem, dit vanwege de rol die de EIB vervult bij de ondersteuning van de Europese economie. Deze mededeling werd goed ontvangen door de markten. De overeenkomst zal in juli operationeel worden; de werkzaamheden met het oog op het creëren van een kader en instrumentarium ten behoeve van de implementatie zijn in volle gang.
11. De specifieke regelingen voor het beheren van kredietrisico's omvatten onder meer:
 - opschorting van de meest riskante investeringen en een grotere selectiviteit bij de keuze van investeringen;
 - een nadere analyse van de onderliggende activa in effectiseringsproducten (zoals effecten met onderpand, handelspapier met onderpand of door hypotheek gedekte effecten) zonder bovenmatig te vertrouwen op de externe beoordelingen van ratingbureaus;
 - het volgen van de performance van markten; en
 - het verkorten van de looptijd van investeringen.
12. De Bank zet ook de stroomlijning van haar processen en procedures voort, hetgeen zal leiden tot een efficiënter gebruik van middelen. Ook streeft zij naar het optimaliseren van de

¹ De Raad van Bewind heeft in december 2008 zijn goedkeuring gehecht aan het Activiteitenplan 2009-2011 alsmede aan een kapitaalverhoging van 67 miljard euro.

interne mobiliteit om de beschikbaarheid van middelen op kritieke terreinen te kunnen garanderen. Door snellere werving en passende training kunnen de afdelingen beter omgaan met de toegenomen werkdruk en potentieel nieuwe producten.

13. Met benaderingen zoals de hierboven genoemde vertrouwt de Directie erop dat de EIB-Groep zijn bijdrage aan de reële economie kan versterken door ondersteuning van de prioritaire projecten van de EU door (i) middelen beschikbaar te stellen voor snelle en meer en/of innovatieve kredietverlening aan prioritaire en/of bijzonder kwetsbare sectoren en regio's, (ii) de ontwikkeling van nieuwe financiële instrumenten²; (iii) een passend risicobeheer; (iv) een maatschappelijk verantwoorde benadering (zie §22); en (v) effectieve systemen en inzet van middelen. De Bank zal ook actief blijven zoeken naar mogelijkheden voor het delen van risico's en middelen door een betere samenwerking met de Commissie en financiële investeerders voor de lange termijn binnen de EU.
14. De diverse exercities zijn ook een antwoord op de eerdere aanbeveling door het Comité ter controle van de boekhouding om een analyse van de systeemrisico's uit te voeren. Het Comité is regelmatig op de hoogte gehouden van de verschillende door de Bank uitgevoerde analyses en concrete maatregelen die zij heeft genomen om te voorkomen dat de crisis een negatieve invloed heeft op haar activiteiten.

In 2008 gehaalde doelstellingen zoals vermeld in het Activiteitenplan 2008-2010

15. Onder deze moeilijke omstandigheden zijn praktisch alle doelstellingen van het Activiteitenplan voor 2008 gehaald. Vermeldenswaard is dat de ondertekende kredieten toenamen met 21% tot 57,6 miljard euro in 2008 ten opzichte van 47,8 miljard euro in het voorgaande jaar. Deze groei ging vergezeld van een duidelijke toename van de uitbetalingen (12%), van 43,4 miljard euro in 2007 tot een recordbedrag van 48,6 miljard euro in 2008.

Externe mandaten

16. Door een recente uitspraak van het Hof van Justitie is het Raadsbesluit inzake het externe kredietmandaat van de EIB nietig verklaard. Bijgevolg is er, met handhaving van de effecten van het oorspronkelijke Raadsbesluit voor een periode van 12 maanden (tot 6 november 2009), eensgezindheid tussen de voorzitters van het Europees Parlement, de Commissie en de Raad met betrekking tot het volgende: Een nieuw "gezamenlijk besluit" zal volgens planning genomen worden vóór april 2009 op de nieuwe "duale" wettelijke basis die is vereist op grond van de uitspraak van het Hof. De inhoudelijke discussie met betrekking tot het mandaat zelf zal thans plaatsvinden in het kader van de tussentijdse evaluatie die moet zijn afgerond op 30 april 2010, wanneer de Commissie een nieuw voorstel voor een 'gezamenlijk besluit' zal voorleggen aan het Europees Parlement en de Raad. De diensten van de Bank zullen de voortgang van dit dossier tussen de Commissie, de Raad en het Parlement nauwgezet volgen. In de tussentijd zullen de diensten hun activiteiten voortzetten zoals gebruikelijk maar zich tevens voorbereiden op de implementatie van de nieuwe oriëntaties voor het externe mandaat, die eventueel zullen volgen uit het gezamenlijke besluit van de drie instellingen.

Een nieuwe MKB-strategie

17. De EIB-Groep heeft een reeks reorganisaties doorgevoerd ter vereenvoudiging van haar financieringsproducten ten behoeve van het MKB en ook om een omvangrijk kredietaanbod te ontwikkelen ten behoeve van haar bancaire partners, zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht. Het nieuwe initiatief richt zich op verbetering van de toegang van het MKB tot financiering door de EIB en houdt de stroomlijning in van de bemiddelingsprocessen met de partnerbanken, waardoor bemiddelende banken hun kosten kunnen verlagen en meer van de financiële toegevoegde waarde van de EIB door kunnen sluizen naar het MKB. Een soortgelijke en complementaire benadering wordt ontwikkeld voor de zogenaamde "midcap"-ondernemingen: met een omvang en ontwikkelingsstadium tussen het MKB - volgens de communautaire definitie minder dan 250 werknemers - en grotere ondernemingen. Vereenvoudiging, modernisering, risicodeling en transparantie zijn

² Alle nieuw ontwikkelde producten worden gecontroleerd door de Commissie voor nieuwe producten

de vier kenmerken van de nieuwe EIB-productlijn voor het MKB die ook op de midcaps van toepassing zullen zijn.

18. Het succes van de nieuwe MKB-strategie, die zich in de tweede helft van 2008 reeds bewezen heeft, is ook een gevolg van de toegenomen door de Bank betoonde transparantie, welke leidt tot een effectievere communicatie en een grotere media-aandacht voor haar initiatieven.

2.2 Overige risicobeheeractiviteiten

19. De Bank heeft nota genomen van de aanbevelingen van het Comité ter controle van de boekhouding op het vlak van de Basel II-normen en heeft hieraan meer personele middelen toegewezen. Deze medewerkers zullen vóór het eind van het jaar worden ingezet voor de afronding van de interne beoordelingen van gegarandeerde transacties en de overheidssector; de meer riskante transacties zijn reeds afgedekt. Tezelfdertijd handhaaft de Bank de samenwerking met de Luxemburgse bancaire toezichthouder en volgt zijn aanbevelingen op, in samenwerking met het Comité.
20. De Bank stelt de dialoog met het Comité ter controle van de boekhouding op prijs met betrekking tot het punt van de voornaamste uitstaande posities bij banken en zal de aanbevelingen van het Comité op dit gebied implementeren, in het bijzonder die inzake de contextuele analyse en een meer frequente evaluatie van de kredietlimieten alsmede van de eigen middelen van tegenpartijen.
21. In april 2008 heeft de Raad van Bewind, na de afronding van een publieksraadpleging, zijn goedkeuring gehecht aan een nieuw beleid inzake preventie en ontmoediging van corruptie, fraude, samenspanning, dwang, witwassen van geld en financiering van terrorisme. Dit iedere drie jaar te actualiseren beleid heeft geleid tot de ondertekening van een principeakkoord met de Financial Intelligence Unit Luxemburg inzake de melding van vermeend witwassen van geld of activiteiten in verband met de financiering van terrorisme. In juli 2008 werd een principeakkoord getekend met de Europese Ombudsman met betrekking tot de klachtenregeling van de EIB. Begin 2009 werd ook een klokkenluidersregeling geïntroduceerd; de Directie bedankt het Comité ter controle van de boekhouding voor het accepteren voor een rol in deze als laatste instantie voor melding van vermeende misstanden.

2.3 Overige activiteiten

Milieu- en sociale normen

22. Een in 2008 gehouden publieksraadpleging werd afgesloten met de herziening van de Verklaring van de EIB over milieu- en sociale principes en normen, waarin uitdrukking wordt gegeven aan het groeiende gevoel van urgentie met betrekking tot de problemen van klimaatverandering, de maatschappelijke dimensies van duurzame ontwikkeling werden verbreed en het belang van biodiversiteit werd erkend.

Human resources

23. Om de personele middelen goed te kunnen afstemmen op de grotere hoeveelheid en complexiteit van de activiteiten (een punt van zorg dat werd benadrukt door het Comité ter controle van de boekhouding en wordt gedeeld door de Directie), zullen de inspanningen van de afdeling Human resources zich ondermeer richten op de volgende initiatieven: (a) beter anticiperen op de benodigde middelen met behulp van een driejarenplan, gekoppeld aan de bedrijfsmatige planningscyclus); (b) het bevorderen van diversiteit bij werving en interne mobiliteit; (c) het ontwikkelen van alternatieve kanalen zoals "graduate"-programma's en lokale werving bij de externe bureaus; en (d) het stroomlijnen van de wervingsprocessen, het verbeteren van de beoordelingsinstrumenten en het bieden van meer ondersteuning aan managers bij personeelsselectie.
24. In maart 2009 bereikte de afdeling Human resources overeenstemming met de personeelsvertegenwoordigers over vernieuwing van de salaris- en pensioenstructuur.

Communicatie

25. In een tijd waarin de burgers van Europa vragen stellen bij de soliditeit van het financiële systeem als zodanig, ligt de nadruk op stabiliteit, op de voordelen die mensen ondervinden van financiering door de EIB-Groep en op de concrete activiteiten die de Bank in reactie op de kredietcrisis onderneemt (zoals verbeterde en versterkte ondersteuning van het MKB). Het is daarom niet verrassend dat de Bank het afgelopen jaar werd geconfronteerd met een drastische toename van de belangstelling van de media, organisaties uit de burgermaatschappij en van het publiek in het algemeen.
26. Het huidige communicatiestrategie- en actieplan voor 2009 is geactualiseerd en uitgebreid om de externe communicatie op alle toepasselijke niveaus te blijven verbeteren, de reputatie van de EIB-Groep veilig te stellen en te zorgen voor een solide wettelijke basis op het gebied van publicatievereisten. Het plan zal ook worden gepresenteerd aan het Comité ter controle van de boekhouding.

Informatietechnologie

27. De organisatie van IT-hulpmiddelen en -systemen wordt aangepast zodat kan worden gereageerd op de toenemende complexiteit en frequentie van nieuwe mandaten en initiatieven van de Bank. Ook speelt een rol dat de IT-systemen van de Bank weliswaar betrouwbaar zijn, maar dat in de afgelopen jaren binnen de IT-uitgaven de operationele kosten relatief sterker stegen dan de directe investeringen in zakelijke applicaties.
28. De Directie is er zich volledig van bewust dat nieuwe en bestaande bedrijfsapplicaties aan moeten sluiten op strategische ontwikkelingen en verbeteringen aan de doelmatigheid van de procedures moeten kunnen ondersteunen, zodat de toegevoegde waarde voor het bedrijf wordt verhoogd. Bij de upgrade van een belangrijke softwareapplicatie in 2008 werd ervoor gezorgd dat de integriteit van de financiële verslaggeving gewaarborgd bleef.
29. In 2008 werd een nieuwe IT-strategie ontwikkeld. Hierbij lag de nadruk op de afstemming op de strategische doelstellingen van de Bank en de daarmee verbonden operationele activiteiten. Het betrof hier de verfijnde afstemming van de IT-organisatie, IT-synergie voor de EIB-Groep als geheel, het gebruik van kostenefficiënte standaardssystemen op terreinen waar de Bank niet innovatief hoeft te zijn, alsmede de optimale inzet van IT-medewerkers om zodoende een adequate interne controle te kunnen garanderen.
30. De nieuwe IT-strategie heeft in de periode 2009-2011 gevolgen voor het IT-personeel en -kapitaal, en voor de lopende IT-uitgaven.

2.4 De Investeringsfaciliteit

31. Na de inwerkingtreding van de herziene Overeenkomst van Cotonou en het daaraan gerelateerde financiële protocol op 1 juli 2008 is een additionele kapitaalbijdrage van 1,1 miljard euro beschikbaar uit hoofde van de Investeringsfaciliteit. Daarnaast is de Bank in de periode 2008-2013 gemachtigd tot kredietverstrekking van maximaal 2 miljard euro uit haar eigen middelen.
32. De Bank streeft naar versterking van haar huidige strategie waarbij zij zich richt op infrastructuur en ontwikkeling van de financiële sector als de voornaamste voorwaarden voor duurzame economische groei in de regio en ontwikkeling van de particuliere sector - beide centrale onderdelen van het mandaat van Cotonou. Met betrekking tot de infrastructurele sector zal het accent in sterke mate gericht blijven op projecten die een belangrijke ontwikkelingsbijdrage leveren. Dit geldt met name voor initiatieven op het gebied van belangrijke energie- en vervoersinfrastructuur, evenals van klimaatverandering en milieu. Het streven blijft gericht op het ontwikkelen van nieuwe financiële instrumenten uit hoofde van de Investeringsfaciliteit. Over de hele linie zal de Bank zich concentreren op projecten ter bevordering van samenwerking met bilaterale en multilaterale donoren, alsmede van groei en duurzame ontwikkeling.
33. De beschikbaarheid van hulpmiddelen voor technische bijstand, waarin wordt voorzien uit hoofde van de herziene Overeenkomst van Cotonou, voegt aanzienlijke waarde toe aan de activiteiten van de Bank in de ACS-regio's. De Bank wordt hierdoor in staat gesteld een meer proactieve rol te vervullen bij de voorbereiding van projecten, hetzij in de financiële

sector (zoals bij microfinanciering), hetzij bij grotere infrastructurele projecten, zodat het aantal kwalitatief hoogwaardige projecten toeneemt.

34. Al met al staat de Bank in de periode 2009-2010 voor de uitdaging om een adequate balans te vinden in haar kredietverlening, en daarin zowel rekening te houden met de gevolgen van de huidige financiële crisis voor ontwikkelingslanden als met de ontwikkelingskwaliteit van de projecten.